

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2013 m. birželio 13 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus (kolegijos pirmininkas), Artūro Drigoto (pranešėjas), Dainiaus Raižio, Veslavos Ruskan, Dalios Višinskienės, sekretoriaujant Gitanai Aleliūnaitei, dalyvaujant atsakovo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atstovei Laurai Petrauskaitei, trečiojo suinteresuoto asmens Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos atstovei Danguolei Morkūnienei,

viešame teismo posėdyje išnagrinėjo norminę administracinę bylą pagal pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo nario V. Ž. prašymą ištirti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ ir šiuo sprendimu patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių atitiktį Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalims, 8 straipsnio 2 daliai, 9 straipsnio 1 punktui, 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalims, taip pat pagal pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą ištirti, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių 26, 43 ir 57 punktai neprieštaravo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalims, 7 straipsniui, 9 straipsniui, 10 straipsnio 1 ir 3 dalims, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo narys V. Ž. (toliau – ir pareiškėjas Seimo narys) kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas ištirti, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ (toliau – ir Sprendimas) ir šiuo sprendimu patvirtintos Privačių interesų deklaracijų

pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės (toliau – ir Taisyklės) atitinka Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – ir Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas) 5 straipsnio 1 ir 2 dalis, 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 1 punktą, 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

Pareiškėjas Seimo narys remiasi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, 5 straipsnio 2 dalimi, 8 straipsnio 2 dalimi bei 9 straipsnio 1 punktu ir nurodo, jog pagal šias teisės normas būtent institucijos, kurioje asmuo dirba, vadovas privalo užtikrinti, kad valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys nepažeistų viešųjų ir privačių interesų. Tačiau Taisyklių 6 punkte nurodoma, kad privačius interesus deklaruojantys asmenys, vadovaudamiesi šiomis Taisyklėmis, deklaracijas teikia tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą. Deklaracijos teikiamos *mutatis mutandis* atsižvelgiant į Dokumentų teikimo elektroniniu būdu taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. VA-83 (Žin., 2010, Nr. 90-4800), nuostatas. Pareiškėjo nuomone, toks teisinis reguliavimas ne tik prieštarauja minėtoms įstatymo nuostatoms, bet iš esmės keičia įstatymo nustatytą teisinį reguliavimą.

Pareiškėjas Seimo narys nurodo, jog pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 3 dalį tik to paties įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje numatyti asmenys privačių interesų deklaraciją (toliau – ir deklaracija) pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, ir tik šių asmenų privačių interesų deklaracijų duomenys yra vieši. Pareiškėjas Seimo narys pažymi, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ginčijamu Sprendimu pripažino negaliojančiu šios komisijos 2009 m. spalio 28 d. sprendimą Nr. KS-94 „Dėl valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų, kurių privačių interesų deklaracijų duomenys yra vieši, pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Sprendimo 3.3. punktas) ir iki šiol naujo sąrašo nepaskelbė. Tokiu būdu, nepaisydama Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintų imperatyvių teisės normų, poįstatyminiu aktu nustatė kitokį teisinį reguliavimą nei numato įstatymas ir galimai viršijo savo kompetencijos ribas.

Pareiškėjas Seimo narys taip pat pažymi, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta išimtinė teisės norma, pagal kurią kitų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų, nenurodytų 10 straipsnio 1 dalyje, privačių interesų deklaracijų duomenys gali būti skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos motyvuotu sprendimu. Pareiškėjo nuomone, ši norma taikytina konkreitiems valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims ir turėtų būti laikino pobūdžio. Kiekvienu atskiru atveju Vyriausiosios tarnybinės etikos komisija turėtų priimti motyvuotą sprendimą. Tačiau Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ginčijamu Sprendimu ne tik patvirtino privačių interesų deklaracijos formą, pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės, bet tuo pačiu sprendimu nusprendė Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje viešai skelbti visų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elektroniniu būdu pateiktų deklaracijų duomenis, išskyrus asmenis, pretenduojančius dirbti valstybinėje tarnyboje, ir asmenis, kurių duomenys įstatymų nustatyta tvarka įslaptinti, ir (ar) operatyvinę veiklą vykdančius asmenis. Pareiškėjo nuomone, toks visuotinis valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų elektroniniu būdu pateiktų deklaracijų duomenų viešinimas neatitinka įstatymo nuostatų ir bendros Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo koncepcijos, pagal kurią gali būti viešai skelbiamos tik šiame įstatyme nurodytų asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje (bet ne visų asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje) privačių interesų deklaracijos. Šiuo atveju įstatymų leidėjas nesuteikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai teisės priimti norminio pobūdžio teisės aktą, t. y. ši komisija savo sprendimu negali keisti įstatyme įtvirtintų teisės normų turinio – sukurti įstatyme numatytiems teisės subjektams naujų teisių ir pareigų ar nustatyti naujų teisės subjektų, kuriems būtų taikomos įstatymo nuostatos.

Pareiškėjas Seimo narys atkreipia dėmesį į tai, kad aptariamas teisinis reguliavimas yra tiesiogiai susijęs asmens teise į privataus gyvenimo neliečiamumą, žmogaus teisių ir laisvių ribojimu, ir remiasi Konstitucinio Teismo 1997 m. vasario 13 d. nutarimu, kuriame konstatuota, kad

žmogaus teisių ir laisvių apribojimai yra galimi, t. y. laikomi pagrįstais, jeigu atitinka dvi sąlygas: 1) yra teisėti ir 2) būtinai reikalingi demokratinėje visuomenėje; taip pat remiasi Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimu, kuriame konstatuota, kad pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusį teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu.

Pareiškėjas Seimo narys taip pat prašo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – sustabdyti ginčijamo Sprendimo ir juo patvirtintų Taisyklių galiojimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012 m. lapkričio 13 d. nutartimi priėmė pareiškėjo Seimo nario prašymą iširti, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ ir šiuo sprendimu patvirtintos Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalims, 8 straipsnio 2 daliai, 9 straipsnio 1 punktui, 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalims, bei netenkina pareiškėjo prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę.

II.

Rengiant norminę administracinę bylą nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, gautas atsakovo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atsiliepimas į prašymą, kuriame nesutinkama su prašyme išdėstytais teiginiais ir prašoma pareiškėjo prašymą atmesti, remiantis šiais argumentais:

1. V. Ž. kreipėsi į teismą kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys, bet atsiliepimo pateikimo metu jis nebeturi ir, bylą nagrinėjant teisme, neturės Seimo nario mandato. Kadangi į teismą pastarasis kreipėsi išimtinai pagal savo pareigas, netekęs eitų pareigų, V. Ž. nebegali būti proceso dalyviu, todėl byla nutrauktina, nes ginčo teisinis santykis neleidžia perimti Lietuvos Respublikos Seimo nario teisių piliečiui V. Ž. (pagal analogiją taikytini Lietuvos Respublikos administracinių bylą teisenos įstatymo 101 straipsnio 4 ir 5 punktai).

2. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija yra įgaliota *inter alia* nustatyti deklaracijų pateikimo būdus. Įgyvendindama įstatymo jai suteiktus įgaliojimus, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ginčijamam Sprendimu panaikino anksčiau galiojusias taisykles, nustačiusias popierinį deklaracijų teikimo būdą, ir patvirtino naujas Taisykles, įtvirtinusias elektroninį deklaracijų teikimo būdą. Pažymėtina, kad įstatymas nėra nustatęs konkrečios deklaracijų teikimo formos ir tai yra palikta Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos diskrecijai. Todėl Taisyklių 6 punktas, numatantis, kad privačius interesus deklaruojantys asmenys deklaracijas teikia tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (toliau – VMI EDS), neprieštarauja įstatymui ir nekeičia jame įtvirtinto teisinio reguliavimo. Pasikeitęs deklaravimo būdas (elektroninis) nepakeitė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme įtvirtinto reguliavimo, jog deklaracijos teikiamos įstaigos vadovui (5 straipsnio 2 dalis) ir pastarasis turi teisę tikrinti pateiktus duomenis (9 straipsnio 1 punktas). Atsiliepimo pateikimo metu diegiama Privačių interesų deklaravimo informacinė sistema (toliau - IDIS) leis juridinių asmenų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams, Komisijos nustatyta tvarka užsiregistravus IDIS, bet kuriuo metu paprastai ir greitai elektroninėje erdvėje gauti visą rūpimą informaciją, susijusią su darbuotojų pateiktais privačių interesų deklaracijų duomenimis, ir efektyviai realizuoti savo teisę tikrinti pateiktus duomenis (9 straipsnio 1 punktas). Atsakovas pabrėžia naujosios sistemos ekonomiškumą, efektyvumą, lankstumą.

3. Pareiškėjas Seimo narys nurodo, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ginčijamam Sprendimu pripažino negaliojančiu savo 2009 m. spalio 28 d. sprendimą Nr. KS-94 „Dėl valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų, kurių privačių interesų deklaracijų duomenys yra vieši, pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (Sprendimo 3.3 punktas) ir iki prašymo teismui pateikimo naujo sąrašo nepaskelbė. Atsakovas pažymi, kad Komisija 2012 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. KS-141 panaikino ginčijamam Sprendimo 3.3 punktą, t. y. vėl nustatė valstybinėje tarnyboje dirbančių

asmenų, kurių privačių interesų deklaracijų duomenys yra vieši, pareigybių sąrašą. Todėl konstatuotina, kad šioje pareiškėjo prašymo dalyje ginčo dalyko nebėra.

4. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija 2012 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. KS-141 taip pat panaikino ginčijamo Sprendimo 2 punktą ir Taisyklių 43 punktą, t. y. susiaurino asmenų, kurių deklaracijų duomenys yra viešiniai, ratą. Todėl konstatuotina, kad šioje pareiškėjo prašymo dalyje ginčo dalyko nebėra. Be to, sistemiškai aiškinant Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, akivaizdu, kad yra dvi valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų grupės: 1) asmenys, kurių „privačių interesų duomenys yra vieši“ (10 straipsnio 1 dalis) ir 2) asmenys, kurių „privačių interesų deklaracijų duomenys gali būti skelbiami“ (10 straipsnio 3 dalis). Pažymėtina, kad pirmosios grupės asmenų deklaracijų duomenys imperatyviai privalo būti viešiniai. Teisę nuspręsti, kurių antrosios grupės asmenų privačių interesų duomenys yra viešintini, įstatymų leidėjas suteikė Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nenurodyta, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimai turi būti tik individualūs administraciniai aktai, kad tokie sprendimai turi būti priimami išimtiniais atvejais ar kad jie turi būti laikino pobūdžio, kaip šią teisės normą interpretuoja pareiškėjas Seimo narys. Todėl, atsakovo nuomone, aptariama teisės norma suteikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai įgaliojimus priimti sprendimą ne tik pavienių asmenų, bet viso valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų sektoriaus atžvilgiu su išlyga, kad sprendimas yra motyvuotas. Atsakovas pabrėžia, kad vos dvidešimties tarnautojų institucija negali efektyviai stebėti šimto tūkstančių valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų deklaracijų pokyčius, todėl į šį procesą turi būti įtrauktas kuo platesnis visuomenės ratas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija taip pat pateikė atsiliepimą, kuriame prašo pareiškėjo prašymą tenkinti, ir atsiliepimą grindžia šiais argumentais:

1. Asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tik tuo atveju, jeigu jis atitinka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas) 3 ir 5 straipsnių nuostatas. Asmens duomenys gali būti tvarkomi tik esant iš anksto apibrėžtam ir teisėtam asmens duomenų tvarkymo tikslui, tik tokios apimties, kurios reikia šiam tikslui pasiekti, ir tik esant nors vienam iš šio įstatymo 5 straipsnyje numatytų teisėto tvarkymo kriterijų.

2. Pritartina pareiškėjo Seimo nario argumentams, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalis taikytina konkrečioms valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims, turėtų būti laikino pobūdžio ir tokių asmenų duomenys gali būti skelbiami tik išimtiniais atvejais.

3. Vadovaudamasis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punktu, duomenų valdytojas privalo užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi tiksliai, sąžiningai ir teisėtai. Atsižvelgiant į tai, jog Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas nustato, kad tik 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einančių asmenų privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje, o Vyriausioji tarnybinės etikos komisija Sprendimo 2 punktu bei Taisyklių 6 ir 43 punktais įtvirtino nuostatas, keičiančias Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 1 dalį, t. y. išplėtė šioje dalyje nustatytą asmenų, kurių privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje, ratą, taip viršydama šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai suteiktus įgaliojimus nustatyti tik deklaracijos formą, pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisykles, darytina išvada, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos Sprendimo 2 punktas ir Taisyklių 6 ir 43 punktai prieštarauja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintam teisėto asmens duomenų tvarkymo reikalavimui.

4. Vadovaujantis Taisyklių 6 ir 9 punktais, visų privačius interesus deklaruoti privalančių asmenų deklaracijos per VMI EDS patenka ir saugomos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos, o institucijų vadovai ar jų įgaliojti atstovai su asmens pateikta deklaracijos informacija susipažįsta

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje. Manytina, kad Taisyklių 6 ir 9 punktai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai, kuri nustato, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos pateikia deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliojimo atstovui ir to paties įstatymo 8 straipsnio 2 daliai, kuri nustato, kad deklaracijos saugomos valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose, kurioms jos yra pateiktos bei Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punktui, kuris nustato, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi, jeigu pagal įstatymus duomenų valdytojas yra įpareigotas tvarkyti asmens duomenis.

III.

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas 2013 m. balandžio 3 d. nutartimi kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas ištirti:

1) ar Taisyklių (2012 m. rugpjūčio 21 d. sprendimo Nr. KS-90 redakcija) 26 punktas neprieštaravo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio (2012 m. birželio 12 d. įstatymo redakcija) 2, 3, 4 ir 5 dalių, 9 straipsnio (2005 m. liepos 21 d. įstatymo redakcija), 10 straipsnio (2008 m. liepos 17 d. įstatymo redakcija) 1 ir 3 dalių nuostatomis, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnio nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas, Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui, kurio vienas iš elementų yra teisės aktų hierarchijos principas;

2) ar Taisyklių (2012 m. rugpjūčio 21 d. sprendimo Nr. KS-90 redakcija) 43 punktas neprieštaravo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio (2012 m. birželio 12 d. įstatymo redakcija) 2, 3, 4 ir 5 dalių, 9 straipsnio (2005 m. liepos 21 d. įstatymo redakcija) ir 10 straipsnio 1 ir 3 dalių (2008 m. liepos 17 d. įstatymo redakcija) nuostatomis bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnio nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas, Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui, kurio vienas iš elementų yra teisės aktų hierarchijos principas;

3) ar Taisyklių (2012 m. rugpjūčio 21 d. sprendimo Nr. KS-90 redakcija) 57 punktas neprieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio (2012 m. birželio 12 d. įstatymo redakcija) 2, 3, 4, 5 dalių nuostatomis, 7 straipsniui (2012 m. birželio 12 d. įstatymo Nr. XI-2063 redakcija) ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui, kurio vienas iš elementų yra teisės aktų hierarchijos principas.

Vilniaus apygardos administracinis teismas nurodė, kad pareiškėja individualioje administracinėje byloje, I. P., einanti patarėjos pareigas (*duomenys neskelbtini*), nurodė, kad jai padaryta neturtinė žala, kilusi dėl skunde nurodomų faktinių aplinkybių. Pareiškėja 2012 m. rugsėjo 10 d. per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą, kaip tai numatyta Komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 patvirtintų Taisyklių 6 ir 57 punktuose, pateikė privačių interesų deklaraciją. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pareiškėjos pateiktą privačių interesų deklaraciją 2012 m. rugsėjo 16 d. viešai paskelbė savo interneto tinklalapyje. Pareiškėja paaiškina, kad tokiu būdu deklaracijoje nurodyta su jos privačiu gyvenimu susijusi informacija tapo viešai prieinama, ir tai jai sukėlė psichologinį diskomfortą, skausmą ir nerimą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas taip pat nurodė, kad nagrinėjamoje individualioje administracinėje byloje pagal pareiškėjos skundą, be kita ko, bus sprendžiama, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos veiksmai, reikalaujant, kad visi valstybės tarnautojai, nepriklausomai nuo jų užimamų pareigų lygio, iš naujo ir elektroniniu būdu pateiktų privačių interesų deklaraciją, kuri bus viešai skelbiama interneto tinklalapyje, yra teisėti. Atsižvelgdamas į nurodytas ginčo faktines aplinkybes ir teisinį reguliavimą, Vilniaus apygardos administracinis teismas padarė išvadą, kad pareiškėjos prašymas kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu įvertinti

Sprendimu patvirtintų Taisyklių 26, 43 ir 57 punktų teisėtumą yra susijęs su nagrinėjama individualia administracine byla. Teismo nuomone, Sprendimu patvirtintų Taisyklių 26, 43 ir 57 punktai tiek, kiek juose įtvirtinta nuostata, kad visi asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, turi tai padaryti Taisyklių 6 punkte nustatyta tvarka, ir tiek, kiek nurodytuose punktuose nustatyta, kad deklaracijoje pateikti privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje, išskyrus asmens kodą, telefono numerį, socialinio draudimo pažymėjimo numerį, elektroninio pašto adresą ir įstatymuose imperatyviai numatytus duomenų neviešinimo atvejus, ir kad visi Taisyklių 6 punkto nurodytu būdu pateikti deklaracijų duomenys yra viešai skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje (išskyrus asmenų, nurodytų Taisyklių 5.13 ir 8 punktuose, deklaracijų duomenis), galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4, 5 dalių, 7 straipsnio, 9 straipsnio ir 10 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatoms, taip pat Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnio nuostatoms, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas, konstituciniam teisinės valstybės principui, kurio vienas elementų yra reikalavimas laikytis teisės aktų hierarchijos principo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas prašymą grindžia šiais pagrindiniais motyvais:

1. Remiasi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4, 5 dalimis ir teigia, kad Taisyklių 26 punktu yra iš esmės pakeičiama deklaracijų pateikimo tvarka, numatyta įstatyme, todėl jis galimai prieštarauja nurodytoms Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatoms. Šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta deklaracijų pateikimo tvarka ir nenustatyta teisė Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai priimti norminį administracinį aktą, kuris šią tvarką detalizuotų. Iš esmės visais pareiškėjos ginčijamais Taisyklių 26, 43 ir 57 punktais deklaracijų pateikimo tvarka yra pakeičiama. Taisyklių 26 punkto nuostata galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 9 straipsniui, kuriame nustatyta, kas gali tikrinti deklaracijoje pateiktus duomenis. Nustatytas sąrašas yra baigtinis. Tačiau ir pagal Taisyklių 26 punkto, ir pagal 43 punkto nuostatas, o taip pat atsižvelgiant į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atstovės paaiškinimus, koku tikslu nuspręsta deklaracijas pavišinti, deklaracijoje pateiktus duomenis gali tikrinti visi suinteresuoti ar netgi neturintys jokio intereso asmenys. Taisyklių 26 punkto nuostata galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 1 ir 3 dalims. Įstatymų leidėjas konkrečiai nustatė sąrašą valstybės politikų, pareigūnų ir kitų asmenų, kurių privačių interesų deklaracijos yra skelbiamos viešai Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje. Įstatymas nenumato, kad gali būti viešai skelbiami kitų valstybės tarnautojų privačių interesų duomenys ar kad Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai suteikiama teisė priimti norminį administracinį aktą, kuriuo būtų keičiama įstatymo 10 straipsnio 1 dalis. Įstatymo 10 straipsnyje Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai nėra deleguota teisė iš esmės pakeisti privačių interesų duomenų viešo paskelbimo tvarką. Įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta tik Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos teisė motyvuotu sprendimu skelbti privačių interesų deklaracijų duomenis ir kitų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų. Ši teisė aiškintina ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo (toliau – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymas) 17 straipsnio 1 punkto nuostatas, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija prižiūri, kaip įgyvendinami Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, Lobistinės veiklos įstatymas, kiti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijos kompetencijai priskirti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų tarnybinės etikos ir elgesio normas reglamentuojantys teisės aktai, teikia rekomendacijas dėl šių teisės aktų nuostatų tobulinimo bei įgyvendinimo ir priima sprendimus bei rezoliucijas šiais klausimais, į 8 punkto nuostatas, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija analizuoja valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų tarnybinės etikos ar elgesio problemas ir teikia atitinkamas rekomendacijas, į 9 punkto nuostatas, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pagal turimą informaciją rengia ir įgyvendina tarnybinės etikos ir elgesio normų pažeidimų prevencijos priemones, atlieka kitas teisės aktuose Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai nustatytas funkcijas ir priima atitinkamus sprendimus. Taip pat Viešųjų

ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalies nuostata aiškintina atsižvelgiant į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 18 straipsnio 15 punkto nuostatas, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę priimti rekomendacinio pobūdžio rezoliucijas, kuriose pateikiama Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nuomonė tam tikru klausimu arba apibendrinama Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos veiklos praktika. Taigi paminėtos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 17 ir 18 straipsnių nuostatos, o taip pat šio įstatymo 29 straipsnio nuostatos nenustato Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai teisės priimti norminio pobūdžio taisykles, skirtas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatoms įgyvendinti. Todėl, teismo nuomone, individualioje byloje taikytinos Taisyklių nuostatos yra priimtose viršijant Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įgaliojimus. Teismo nuomone, Taisyklių 26 punkto nuostata galimai prieštarauja Konstitucijos 22 straipsnio nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Informacija apie asmens sudaromus finansinius sandorius priskirtina informacijai apie asmens privatų gyvenimą. Todėl šios teisės ribojimas (privačių interesų duomenų viešinimas) turi būti ne tik nustatytas įstatymu, bet ir įstatyme numatytos privataus gyvenimo pavišimo priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, šios priemonės neturi varžyti asmens teisių ir laisvių akivaizdžiai labiau nei reikia, kad būtų pasiekti šie tikslai. Dėl asmens teisių ir laisvių ribojimo nepažeidžiant konstitucinio proporcingumo principo ne kartą pasisakyta Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimuose (1996 m. gruodžio 19 d., 2009 m. gruodžio 11 d.). Iš esmės Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendime Nr. KS-84 nėra motyvų dėl būtinumo suvaržyti asmens privataus gyvenimo neliečiamumą labiau nei tai numatyta įstatyme.

2. Visa tai, kas išdėstyta pasisakant dėl Taisyklių 26 punkto galimo prieštaravimo įstatymui ir Konstitucijai, iš dalies taikytina ir pasisakant dėl Taisyklių 43 punkto, kuriame nustatyta, kad visi Taisyklių 6 punkto nurodytu būdu pateikti deklaracijų duomenys yra viešai skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje (išskyrus asmenų, nurodytų Taisyklių 5.13 ir 8 punktuose, deklaracijų duomenis). Teismo nuomone, šis punktas taip pat galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 9 straipsnio ir 10 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatoms bei Konstitucijos 22 straipsnio nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas.

3. Taip pat visa tai, kas išdėstyta pasisakant dėl Taisyklių 26 punkto galimo neteisėtumo, iš dalies taikytina ir pasisakant dėl Taisyklių 57 punkto, kuris nustatė, kad nuo Taisyklių įsigaliojimo iki 2012 m. rugsėjo 30 d. visi asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, turi tai padaryti Taisyklių 6 punkte nustatyta tvarka. Taisyklių 6 punkte nustatyta, kad privačius interesus deklaruojantys asmenys, vadovaudamiesi šiomis taisyklėmis, deklaracijas teikia tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą. Galimai šis punktas prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatoms, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos pateikia deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui, ir 7 straipsniui, kuriame nustatyta pareiga tik papildyti deklaraciją pasikeitus ar paaiškėjus naujoms aplinkybėms. Taip pat galimai Taisyklių 57 punktas prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 3 dalies nuostatai, kad tik šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einantis asmuo deklaraciją pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, bei 4 dalies nuostatai, kad deklaracija gali būti teikiama ne tik institucijos vadovui ar jo įgaliotam atstovui, bet ir kitiems struktūriniais padaliniais, jeigu tai numato tos institucijos veiklos tvarką nustatantis teisės aktas, o taip pat 5 dalies nuostatai, kad tik teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka deklaracijų turinčios teisę reikalauti institucijos jas išreikalauja pačios iš deklaruojančio asmens darbovietės arba iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos. Todėl, teismo nuomone, Taisyklių 57 punkto nuostatos, kuriomis iš esmės pakeičiama deklaracijų pateikimo tvarka, galimai prieštarauja nurodytoms įstatymo nuostatoms. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnyje nustatyta deklaracijų pateikimo tvarka, tačiau nei šiame, nei kituose įstatymo

straipsniuose nenustatyta Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos teisė priimti norminį administracinį aktą, kuris šią tvarką detalizuotų. Tokios teisės Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai nenumato ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymas. O Taisyklių 57 punktas deklaracijų pateikimo tvarką iš esmės pakeičia, t. y. nustato kitą, nei įstatyme numatyta, deklaracijų teikimo tvarką.

IV.

Rengiant norminę administracinę bylą nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, gautas atsakovo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atsiliepinimas į Vilniaus apygardos administracinio teismo kreipimąsi, kuriame prašoma Sprendimą ir Taisykles pripažinti teisėtais, taip pat sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu spręsti, ar Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalis atitinka konstitucinius teisinės valstybės, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principus, o 6 straipsnio 1 dalies 6 punktas ir 10 straipsnio 3 dalis – Konstitucijos 22 straipsnio 1 dalies nuostatą „žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas“, 22 straipsnio 3 dalies nuostatą „informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą“ ir konstitucinį teisinės valstybės principą.

Atsakovas atsiliepinimą grindžia šiais pagrindiniais argumentais:

1. Pirmosios instancijos teismo pateiktas aiškinimas nepagrįstai apriboja Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos kompetenciją. Remiasi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 17 straipsnio 1, 9 punktais. Teigia, kad, priešingai nei nurodo Vilniaus apygardos administracinis teismas, Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai yra suteikti įgaliojimai priimti Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas įgyvendinančius norminius administracinius aktus savo veiklos srityje. Ginčijamu atveju Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įgaliojimai priimti norminį administracinį aktą, detalizuojantį privačių interesų deklaracijų pateikimo tvarką, yra *expressis verbis* įtvirtinti Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, numatančioje, kad „deklaracijos formą, pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisykles nustato Vyriausioji tarnybinės etikos komisija“.

2. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, kad Sprendimas yra nemotyvuotas. Remiasi Sprendimo preambule ir teigia, kad aptariamo elektroninio deklaravimo tikslas buvo sukurti sistemą, kuri padėtų užtikrinti piktnaudžiavimo tarnyba prevenciją ne tik aukščiausiose, bet visose valstybės valdymo grandyse.

3. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nesikreipė į Konstitucinį Teismą dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų konstitucingumo. Pirmosios instancijos teismo kreipimesi nurodyti galimi Taisyklių prieštaravimai Konstitucijai yra glaudžiai susiję su paties Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, kurį įgyvendinant jos priimtos, atitikimu Konstitucijai.

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pateikė nuomonę dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2013 m. balandžio 3 d. kreipimosi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, kurioje sutinka su kreipimesi išdėstyta nuomone ir nurodo šiuos pagrindinius argumentus:

1. Teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, teisė į asmens duomenų apsaugą yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių. Remiasi Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Europos Tarybos 1981 m. sausio 28 d. Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108) 1 straipsniu, 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB Dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 1 straipsnio 1 dalimi, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsniu, 52 straipsnio 1 ir 2 dalimis.

2. Remiasi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teigia, kad jame įtvirtinto reikalavimo neatitinka Taisyklių 26, 43 ir 57 punktai. Taip pat nurodo, kad Sprendimo preambulėje numatytas privačių interesų deklaracijų viešinimo tikslas negali būti

laikomas tinkamu, apibrėžtu ir teisėtu, kadangi iš esmės prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, tarptautiniams ir nacionaliniams teisės aktams.

3. Nurodo, kad Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintas proporcingumo siekiamiems tikslams principas reikalauja, kad asmens duomenų būtų tvarkoma tik tiek, kiek jų yra būtina teisėtam bei apibrėžtam tikslui pasiekti bei tik tuo atveju, jeigu kitos priemonės yra nepakankamos ir (arba) netinkamos siekiant teisėto tikslo. Remiasi Europos Žmogaus Teisių Teismo 1988 m. kovo 24 d. sprendimu byloje *Olsson prieš Švediją* (pareiškimo Nr. 10465/83). Teigia, kad, įgyvendinant Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą, turi būti vadovojamasi proporcingumo principu ir surastos kitos, mažiau asmens privatumą pažeidžiančios priemonės. Taip pat pažymi, kad Taisyklių 26, 43 ir 57 punktai neatitinka ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktų reikalavimų bei kelia grėsmę asmens privatumui, tvarkant asmens duomenis.

V.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. balandžio 9 d. nutartimi norminėje administracinėje byloje Nr. I⁶⁰²-19/2013 priėmė pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą ištirti, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių 26, 43 ir 57 punktai neprieštaravo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalims, 7 straipsniui, 9 straipsniui, 10 straipsnio 1 ir 3 dalims, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas 2013 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. TP-12 sujungė norminę administracinę bylą Nr. I⁵⁰²-9/2013 (pagal pareiškėjo V. Ž. prašymą ištirti Taisyklių teisėtumą) ir norminę administracinę bylą Nr. I⁶⁰²-19/2013, atsižvelgiant į tai, kad ginčo objektai šiose administracinėse bylose yra labai panašūs ir jas sujungus atsirastų galimybė greičiau bei efektyviau išnagrinėti šias bylas. Sujungtai bylai suteiktas numeris I⁵⁰²-9/2013.

VI.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo narys V. Ž. kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas ištirti, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ ir šiuo sprendimu patvirtintos Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės atitinka Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalis, 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 1 punktą, 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis. Iš pareiškėjo prašymo turinio matyti, kad jis ginčija Sprendimo 2 ir 3.3 punktus, Taisyklių 6 ir 43 punktus.

Atsakovas Vyriausioji tarnybinė etikos komisija atsiliepime nurodė, kad pareiškėjas V. Ž. atsiliepimo pateikimo metu nebeturi Seimo nario mandato ir, bylą nagrinėjant teisme, jo neturės, todėl jis nebegali būti proceso dalyvis pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 dalį ir byla dėlto nutraukta. Šiuo aspektu išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 dalyje yra įvardyti subjektai, turintys teisę kreiptis į administracinį teismą prašant ištirti, ar norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį aktą. Taigi įstatyme yra apibrėžta subjektų padėtis (einamos pareigos) būtent kreipimosi į administracinį teismą metu, o ne norminės administracinės bylos nagrinėjimo

metu. Tai, jog vėliau, bylos nagrinėjimo metu, konkretus asmuo, kreipęsis į administracinę teisimą, baigia eiti atitinkamas pareigas, nėra pagrindas nutraukti norminę administracinę bylą. Toks pagrindas nėra numatytas Administracinių bylų teisenos įstatyme, be to, Seimo nariai yra renkami ketveriems metams, tad yra tikėtina, jog, Seimo nariui kreipusis į administracinę teisimą dėl norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo, bylos nagrinėjimas gali vykti ir byla išnagrinėta gali būti jau pasibaigus konkrečiam Seimo nario kadencijai. Atsižvelgiant į Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės esmę ir tikslą – tai teisė inicijuoti norminių teisės aktų teisėtumo tyrimą ir tokiu būdu siekti, jog neteisėti teisės aktai (normos) netektų teisinės galios, Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 dalies aiškinimas, teigiant, kad numatytų subjektų inicijuota byla nagrinėtina tik jų kadencijos metu, nepagrįstai suvaržytų įstatyme numatytą jų teisę kreiptis su abstrakčiu prašymu iširti norminio administracinio teisės akto teisėtumą, ypač paskutiniaisiais jų kadencijos metais ar mėnesiais. Taigi išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, kad tai, jog Seimo narys V. Ž. bylos nagrinėjimo metu nebėra Seimo narys, nėra pagrindas nutraukti norminę administracinę bylą pagal jo kreipimąsi.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. KS-141 Sprendimo 2, 3.3 punktai bei Taisyklių 43 punktas neteko galios. Pareiškėjas V. Ž. kreipimosi į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą metu buvo Lietuvos Respublikos Seimo narys ir su abstrakčiu prašymu dėl norminio administracinio teisės akto teisėtumo kreipėsi į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnio 1 dalį. Taigi norminio administracinio akto teisėtumo bylos išsprendimas šiuo atveju nėra tiesiogiai susijęs su individualių asmenų teisių gynimu. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nuolatinėje praktikoje laikomasi pozicijos, kad ginčijamo norminio administracinio akto panaikinimas iki sprendimo byloje priėmimo reiškia, kad tais atvejais, kai į administracinę teisimą dėl norminio administracinio akto teisėtumo kreipiasi ne teismai, o kiti Administracinių bylų teisenos įstatymo 110 straipsnyje nurodyti subjektai, norminio administracinio akto teisėtumo byla praranda savo objektą. Pripažinimas, kad nebegaliojantis norminis administracinis aktas prieštaravo įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui, nebektų prasmės, nes neturėtų poveikio visuomeniniams santykiams. Toks poveikis būtų tik tada, jei teisme būtų nagrinėjama individuali byla, susijusi su pažeistų subjektinių teisių gynimu, ir norminio administracinio akto teisėtumo bylą inicijuotų individualią bylą nagrinėjantis teismas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. gegužės 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-1/2006. Administracinių teismų praktika Nr. 9, p. 13-25; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. vasario 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. I⁴⁰³-2/2007, 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008, 2009 m. sausio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-1/2009 ir kt.). Daliai ginčijamų norminio administracinio akto normų esant panaikintoms, jų teisėtumo ar neteisėtumo konstatavimas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimu nėra būtinas, siekiant administraciniam ar bendrosios kompetencijos teismui įvykdyti teisingumą individualioje byloje. Administracinių bylų teisenos įstatymo 101 straipsnio 1 punktas nurodo, kad teismas nutraukia bylą, jeigu byla nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija nusprendžia nutraukti norminės administracinės bylos dalį dėl Sprendimo 2 ir 3.3 punktų teisėtumo tyrimo, kadangi šios teisės normos nebegalioja ir jas ginčija pareiškėjas Seimo narys, tačiau nenutraukia norminės administracinės bylos nagrinėjimo dėl Taisyklių 43 punkto, nes šios teisės normos teisėtumą taip pat prašo iširti individualią bylą nagrinėjantis Vilniaus apygardos administracinis teismas. Taip pat išplėstinė teisėjų kolegija tęsia norminės administracinės bylos nagrinėjimą dėl Taisyklių 6 punkto, kadangi ši teisės norma tebegalioja.

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas kreipėsi į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą prašydamas iširti, ar Taisyklių (2012 m. rugpjūčio 21 d. sprendimo Nr. KS-90 redakcija) 26, 43 ir 57 punktai neprieštaravo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalims, 7 straipsniui, 9 straipsniui, 10 straipsnio 1 ir 3 dalims, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas

neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui. Atsižvelgiant į tai, kad dėl šių ginčijamo norminio administracinio teisės akto normų teisėtumo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą kreipėsi individualią bylą nagrinėjantis teismas, kuriame nagrinėjama byla, susijusi su pažeistų subjektinių teisių gynimu, konstatuotina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas privalo išnagrinėti šį prašymą, neatsižvelgdamas į tai, jog Taisyklių 43 punktą nebegalioja. Kaip pažymėjo Vilniaus apygardos administracinis teismas kreipimesi, individualioje administracinėje byloje ginčui aktualiū laikotarpiu (pareiškėja nurodo, kad pateikė deklaraciją 2012 m. rugsėjo 10 d. ir kad 2012 m. rugsėjo 16 d. jos privačių interesų deklaracija buvo viešai paskelbta) galiojo Komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. KS-84 redakcija.

Taisyklių 26 punkte (originali redakcija) nustatyta:

„26. Deklaracijoje pateikti privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami VTEK interneto tinklalapyje, išskyrus asmens kodą, telefono numerį, socialinio draudimo pažymėjimo numerį, elektroninio pašto adresą ir įstatymuose imperatyviai numatytus duomenų neviešinimo atvejus.“

Taisyklių 43 punkte (originali redakcija) numatyta:

„43. Visi Taisyklių 6 punkto nurodytu būdu pateikti Deklaracijų duomenys yra viešai skelbiami VTEK interneto tinklalapyje (išskyrus asmenų, nurodytų Taisyklių 5.13 ir 8 punktuose, Deklaracijų duomenis).“

Taisyklių 57 punkte (originali redakcija) numatyta:

„57. Nuo Taisyklių įsigaliojimo iki 2012 m. rugsėjo 30 d. visi asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, turi tai padaryti Taisyklių 6 punkte nustatyta tvarka.“

Taisyklių 6 punkte (Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. rugsėjo 12 d. sprendimo Nr. KS-101 redakcija), kurį ginčija pareiškėjas Seimo narys, nustatyta:

„6. Privačius interesus deklaruojantys asmenys, išskyrus asmenis, nurodytus Taisyklių 8 punkte, vadovaudamiesi šiomis Taisyklėmis, Deklaracijas teikia tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (toliau – EDS). Deklaracijos teikiamos *mutatis mutandis* atsižvelgiant į Dokumentų teikimo elektroniniu būdu taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. VA-83 (Žin., 2010, Nr. 90-4800), nuostatas.“

VII.

Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose (Konstitucinio Teismo 2005 m. sausio 19 d. nutarimas, 2005 m. rugsėjo 20 d. sprendimas, 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimas ir kt.). Poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, todėl poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2004 m. kovo 5 d. nutarimai ir kt.). Poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, jie turi būti priimami remiantis įstatymais, nes poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2005 m. vasario 7 d. nutarimai). Pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusį teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu. Kita vertus, tais atvejais, kai Konstitucija nereikalauja įstatyminio tam tikrų su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių

reguliavimo, šie santykiai gali būti reguliuojami ir poįstatyminiais aktais – aktais, reglamentuojančiais žmogaus teisių įgyvendinimo procesinius (procedūrinius) santykius, atskirų žmogaus teisių įgyvendinimo tvarką ir pan., tačiau jokiais aplinkybėmis poįstatyminiais aktais negalima nustatyti tokio su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytu įstatyme (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. gegužės 5 d. nutarimai).

Konstitucijos 22 straipsnio 3 dalis nustato, jog informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą. Aiškindamas šią normą Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs (2002 m. spalio 23 d. nutarimas, 2003 m. kovo 24 d. nutarimas), kad žmogaus teisė į privatumą nėra absoliuti. Pagal Konstituciją riboti konstitucines žmogaus teises ir laisves, taigi ir teisę į privatumą, galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo. Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį ir į tai, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 2 dalis nustato, jog asmens duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtai pagrindais. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnis įtvirtina teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, o šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „valstybės institucijos neturi teisės apriboti naudojimosi šiomis teisėmis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus ir, kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės saugos ar šalies ekonominės gerovės interesams, siekiant užkirsti kelią viešos tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.“

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje nuosekliai pažymi viešojo administravimo subjektų pareigą veikti aukštesnės galios teisės aktais suteiktos kompetencijos ribose. Viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, veikla vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o atitinkamam teisėkūros subjektui viršijus jam teisės aktais suteiktą kompetenciją ir priėmus norminį administracinį aktą, kurį jis nėra įgaliotas priimti, tuo pačiu būtų pažeistas ir Konstitucijos preambulėje įtvirtintas teisinės valstybės principas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. liepos 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2006, 2007 m. lapkričio 23 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴³⁸-15/2007, 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008, 2012 m. gegužės 21 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁵⁰²-12/2012, publikuotą leidinyje „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 23, 2013 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁶-10/2013).

VIII.

Atsakovas Vyriausioji tarnybinės etikos komisija taip pat prašo sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu spręsti, ar Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalis atitinka konstitucinius teisinės valstybės, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principus, o to paties įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir 10 straipsnio 3 dalis atitinka Konstitucijos 22 straipsnio 1 dalies nuostatą „žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas“, 22 straipsnio 3 dalies nuostatą „informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą“ ir konstitucinį teisinės valstybės principą.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, jog Konstitucijos 110 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai yra pagrindo manyti, kad įstatymas ar kitas teisinis aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai, teisėjas sustabdo šios bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Konstitucinį Teismą prašydamas spręsti, ar šis įstatymas ar kitas teisinis

aktas atitinka Konstituciją. Administracinių bylų teisenoje šią tvarką detalizuoja Administracinių bylų teisenos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis, numatanti, jog, jeigu yra pagrindas manyti, kad įstatymas ar kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį su prašymu spręsti, ar tas įstatymas ar kitas teisės aktas atitinka Konstituciją. Gavęs Konstitucinio Teismo nutarimą, teismas atnaujina bylos nagrinėjimą. Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, jog pagrindas konkrečią bylą nagrinėjančiam teismui kreiptis į Konstitucinį Teismą su atitinkamu paklausimu gali būti tik paties bylą nagrinėjančio teismo pagrįstas manymas (pagrįstos abejonės) dėl byloje taikytino teisės akto atitikties Konstitucijai.

Sprendžiant dėl šio prašymo, pažymėtina, kad Konstitucijos 22 straipsnio 3 dalis nustato, jog informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą. Aiškindamas šią normą Konstitucinis Teismas, kaip minėta, ne kartą yra pažymėjęs (2002 m. spalio 23 d. nutarimas, 2003 m. kovo 24 d. nutarimas), kad žmogaus teisė į privatumą nėra absoliuti. Pagal Konstituciją riboti konstitucines žmogaus teises ir laisves, taigi ir teisę į privatumą, galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.

Nagrinėjamu atveju atsakovas Vyriausioji tarnybinės etikos komisija teigia, jog Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 6 straipsnio 1 dalies 6 punktas ir 10 straipsnio 3 dalis galimai prieštarauja Konstitucijai. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad, kaip matyti iš byloje esančių duomenų, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalis, 6 straipsnio 1 dalies 6 punktas nėra šioje administracinėje norminėje byloje taikytinos normos (pareiškėjai nesiremia šiomis įstatymo normomis kvestionuodami Taisyklių normų teisėtumą). Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją teismas į Konstitucinį Teismą gali kreiptis su prašymu ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja ne bet koks įstatymas (jo dalis) ar kitas teisės aktas (jo dalis), o tik toks įstatymas (jo dalis) ar kitas teisės aktas (jo dalis), kuris turėtų būti taikomas to teismo nagrinėjamoje byloje (žr. Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 28 d. nutarimą, 2007 m. gegužės 22 d. sprendimą, 2007 m. birželio 27 d. sprendimą, 2007 m. liepos 5 d. sprendimą ir kt.). Taigi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šioje byloje neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 straipsnio 1 dalies, 6 straipsnio 1 dalies 6 punkto galimo prieštaravimo Konstitucijai.

Atsakovas taip pat ginčija Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta, jog „kitų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaracijų duomenys gali būti skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos motyvuotu sprendimu.“ Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovo pateikiami argumentai bei norminėje administracinėje byloje vykstantis ginčas kyla ne dėl šios įstatymo normos konstitucingumo, bet dėl jos aiškinimo ir taikymo, t. y. dėl to, ar ši norma aiškintina kaip suteikianti teisę Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai motyvuotu sprendimu skelbti visų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų deklaracijų duomenis, ar kaip suteikianti teisę motyvuotu sprendimu skelbti tik konkrečių valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų deklaracijų duomenis. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra ne kartą konstatuota, kad Konstitucinis Teismas neturi įgaliojimų aiškinti įstatymų taikymo klausimų, todėl toks prašymas būtų nežinybingas Konstituciniam Teismui. Abejones dėl įstatymų taikymo turi pašalinti pats teismas, išsiaiškindamas taikomas normas (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 1994 m. liepos 11 d. sprendimą, 1996 m. gegužės 22 d. nutarimą, 2001 m. sausio 11 d. nutarimą, 2001 m. balandžio 3 d. sprendimą ir kt.). Taigi išplėstinei teisėjų kolegijai nekyla abejonų dėl atsakovo nurodyto Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalies neatitikimo Konstitucijai ir joje įtvirtintiems principams, todėl išplėstinė teisėjų kolegija, remdamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, atsakovo prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą netenkina.

IX.

Dėl Taisyklių 26 ir 43 punktų teisėtumo

Kaip minėta, Taisyklių 26 punkte (originali redakcija) buvo nustatyta:

„26. Deklaracijoje pateikti privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami VTEK interneto tinklalapyje, išskyrus asmens kodą, telefono numerį, socialinio draudimo pažymėjimo numerį, elektroninio pašto adresą ir įstatymuose imperatyviai numatytus duomenų neviešinimo atvejus.“

Taisyklių 43 punkte (originali redakcija) buvo numatyta:

„43. Visi Taisyklių 6 punkto nurodytu būdu pateikti Deklaracijų duomenys yra viešai skelbiami VTEK interneto tinklalapyje (išskyrus asmenų, nurodytų Taisyklių 5.13 ir 8 punktuose, Deklaracijų duomenis).“

Taigi šios Taisyklių normos nustatė, jog privačių interesų deklaracijose esantys duomenys (išskyrus išvardytus duomenis) yra skelbiami viešai VTEK interneto tinklalapyje (išskyrus deklaracijas, kurias pateikė asmenys, pretenduojantys dirbti valstybės tarnyboje ir operatyvinę veiklą vykdantys asmenys).

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas nurodo, jog Taisyklių 26 ir 43 punktų nuostatos galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalims, 9 straipsniui, 10 straipsnio 1 ir 3 dalims, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio (2012 m. birželio 12 d. įstatymo Nr. XI-2063 redakcija) 2 dalyje numatyta, kad „valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos pateikia deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui.“ To paties įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einantis asmuo deklaraciją pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai. To paties straipsnio 4 dalyje numatyta, kad „deklaracija gali būti teikiama ne tik institucijos, kurioje asmuo dirba, vadovui ar jo įgaliotam atstovui, bet ir kitiems struktūriniais padaliniais, jeigu tai numato tos institucijos veiklos tvarką nustatantis teisės aktas“; 5 dalyje numatyta, kad „teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka deklaracijų turinčios teisę reikalauti institucijos jas išsireikalauja pačios iš deklaruojančiojo asmens darbovietės arba iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos.“ Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 9 straipsnyje numatyta, kad „deklaracijoje pateiktus duomenis gali tikrinti: 1) institucijos, kurioje asmuo dirba, vadovas ar jo įgalioti asmenys; 2) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija; 3) valstybinė mokesčių inspekcija; 4) teisėsaugos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.“ To paties įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „valstybės politikų, valstybės pareigūnų, teisėjų, parlamentinių politinių partijų pirmininkų ir jų pavaduotojų, valstybės ar savivaldybių institucijų vadovų ir jų pavaduotojų, politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojų ir karjeros valstybės tarnautojų, einančių institucijų ar įstaigų struktūrinių padalinių vadovų pareigas, privačių interesų duomenys yra vieši ir skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto tinklalapyje“, o 3 dalyje nustatyta, kad „kitų valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaracijų duomenys gali būti skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos motyvuotu sprendimu.“

Nagrinėjamoje norminėje administracinėje byloje kyla ginčas dėl to, ar Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalies norma gali būti aiškinama kaip suteikianti Vyriausiajai tarnybinei etikos komisijai teisę motyvuotu sprendimu paskelbti visų valstybės tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaracijų duomenis. Iš pacituotų Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo normų matyti, kad šiame įstatyme nustatyti subjektai, kuriems privaloma pateikti privačių interesų deklaracijas, taip pat nustatyta, kad deklaracijų turinčios teisę reikalauti institucijos jas išsireikalauja pačios iš deklaruojančiojo asmens

darbovietės arba iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos, numatyti subjektai, kurie turi teisę tikrinti deklaracijose pateiktus duomenis, taip pat įvardyti subjektai, kurių privačių interesų duomenys yra vieši. Loginiu ir sisteminiu būdu vertindama šias įstatymo normas, išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, kad, pavišinus visų valstybės tarnautojų privačių interesų duomenis, netektų prasmės Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 5 dalis, 9 straipsnis. Kaip teisingai nurodo pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 9 straipsnyje nustatytas sąrašas subjektų, turinčių teisę tikrinti deklaracijose pateiktus duomenis, 5 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad institucijos, turinčios teisę reikalauti deklaracijų, išsireikalauja jas iš deklaruojančiojo asmens darbovietės arba iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos, tačiau pagal Taisyklių 26 ir 43 punktų nuostatas, deklaracijose pateiktus duomenis gali tikrinti visi suinteresuoti ar netgi neturintys jokio intereso asmenys. Be to, viešai skelbiant visus deklaracijose pateiktus duomenis, būtų žymiai apribota Konstitucijos 22 straipsnyje įtvirtinta viena pagrindinių žmogaus teisių – teisė į privatų gyvenimą. Taigi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalies plečiamasis aiškinimas ribotų vieną pagrindinių žmogaus teisių, todėl, esant abejonei, ši teisės norma neturėtų būti aiškinama plečiamai.

Apibendrinama išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 10 straipsnio 3 dalies norma yra aiškintina kaip suteikianti teisę Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai motyvuotu sprendimu skelbti konkrečių, o ne visų valstybės tarnautojų privačių interesų deklaracijas. Taigi Taisyklių 26 ir 43 punktai, kuriais buvo nustatytas visų valstybės tarnautojų (išskyrus pretendentes į valstybės tarnybą ir operatyvinę veiklą vykdančius asmenis) pateiktų deklaracijų duomenų viešo skelbimo principas, prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 5 daliai, 9 straipsniui, 10 straipsnio 3 daliai, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, jog tais atvejais, kai keliamas klausimas dėl norminio administracinio akto atitikties keliems aukštesnės teisinės galios teisės aktams (jų dalims) ar kelioms to paties teisės akto nuostatomis, norminio administracinio akto teisėtumo bylą nagrinėjantis administracinis teismas, konstatavęs norminio administracinio akto prieštaravimą vienai aukštesnės galios teisės akto nuostatai, neprivalo tirti norminio administracinio akto teisėtumo kitų aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatų atžvilgiu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimai bylose Nr. I¹-4/2005, Nr. I¹-2/2006, Nr. I⁴⁴⁴-6/2009, I⁵⁵²-23/2012). Taigi konstatavus ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimą Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 5 daliai, 9 straipsniui, 10 straipsnio 3 daliai, Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatai, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas bei konstituciniam teisinės valstybės principui, išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, jog nėra būtina tirti ginčijamo akto atitiktį kitoms įstatymo nuostatomis. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija nepasisakys dėl Taisyklių 26 ir 43 punktų atitikties Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2, 3 ir 4 dalims, 10 straipsnio 1 daliai.

Dėl Taisyklių 6 ir 9 punktų teisėtumo

Kaip minėta, Taisyklių 6 punktas (Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. rugsėjo 12 d. sprendimo Nr. KS-101 redakcija) nustato:

„6. Privačius interesus deklaruojantys asmenys, išskyrus asmenis, nurodytus Taisyklių 8 punkte, vadovaudamiesi šiomis Taisyklėmis, Deklaracijas teikia tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (toliau – EDS). Deklaracijos teikiamos *mutatis mutandis* atsižvelgiant į Dokumentų teikimo elektroniniu būdu taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. VA-83 (Žin., 2010, Nr. 90-4800), nuostatas.“

Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo narys V. Ž., prašydamas ištirti Taisyklių 6 punkto teisėtumą, nurodo, jog ši teisės norma ne tik prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 2 dalies, 8 straipsnio 2 dalies ir 9 straipsnio 1 punkto nuostatomis, bet ir iš esmės keičia nustatytą įstatyminių teisinių reguliavimą.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje (2012 m. birželio 12 d. įstatymo Nr. XI-2063 redakcija) nustatyta: „Valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, taip pat asmuo, pretenduojantis į pareigas valstybinėje tarnyboje, privalo deklaruoti privačius interesus šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikdamas privačių interesų deklaraciją (toliau – deklaracija). Šio įstatymo nuostatos dėl privačių interesų deklaravimo taip pat taikomos politinių partijų pirmininkams ir jų pavaduotojams, valstybės politikų visuomeniniams konsultantams, padėjėjams, patarėjams.“ To paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad „valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos pateikia deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui.“ 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Deklaracijos saugomos valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose, kurioms jos yra pateiktos. Už deklaracijų saugojimą yra atsakingi tų institucijų, įstaigų vadovai ar jų įgalioti atstovai.“ 9 straipsnio 1 punkte numatyta, jog „deklaracijoje pateiktus duomenis gali tikrinti institucijos, kurioje asmuo dirba, vadovas ar jo įgalioti asmenys“.

Iš šio įstatymo reglamentavimo matyti, kad įstatymų leidėjas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme įtvirtino tam tikrą deklaracijų teikimo tvarką – pagal šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalį valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per nustatytą laikotarpį privalo pateikti deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui (pagal 5 straipsnio 3 dalį šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einantis asmuo deklaraciją pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai). Pagal to paties įstatymo 8 straipsnio 2 dalį deklaracijos yra saugomos valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose, kurioms jos yra pateiktos, o už deklaracijų saugojimą yra atsakingi tų institucijų, įstaigų vadovai ar jų įgalioti atstovai.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad Taisyklių 9 punkte yra įtvirtintas itin su Taisyklių 6 punktu susijęs teisinis reglamentavimas, kuris nustato iš esmės tapačią teisės normą kaip ir Taisyklių 6 punktą, todėl šie Taisyklių punktai turėtų būti skaitomi, aiškinami ir vertinami sistemaiškai. Taisyklių 9 punktą nustato:

„Valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo jo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos Deklaraciją teikia tik elektroniniu būdu (per VMI EDS) valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui. Apie Deklaracijos priėmimą VMI EDS asmuo praneša valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotiems atstovams. Valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių (taip pat viešųjų įstaigų, asociacijų) vadovai ir (ar) jų įgalioti atstovai su asmens pateikta Deklaracijos informacija susipažįsta VTEK interneto tinklalapyje www.vtek.lt.“

Taigi Taisyklių 6 ir 9 punktuose įtvirtintas savo turiniu kitoks nei įstatyme numatyta teisinis reglamentavimas – t. y., jog deklaracijos turi būti teikiamos per VMI EDS sistemą, o valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių (taip pat viešųjų įstaigų, asociacijų) vadovai ir (ar) jų įgalioti atstovai gali tik su jomis susipažinti (Taisyklių 9 punktą, 2012 m. rugsėjo 12 d. sprendimo Nr. KS-101 redakcija). Taisyklėmis yra nustatyta, kad deklaracijos teikiamos per VMI EDS sistemą, tačiau nėra nustatyta, kaip, kada ir ar apskritai deklaracijos pateikiamos institucijų, įstaigų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams saugoti. Taisyklių 6 punktą, skaitant jį sistemaiškai su Taisyklių 9 punktu, sudaro aiškias prielaidas manyti, jog, remiantis šiomis Taisyklių nuostatomis, deklaracijų duomenys turėtų būti ne tik pateikiami per VMI EDS sistemą, bet ir joje kaupiami, t. y. toks reglamentavimas leidžia pateikti saugoti deklaracijas ne institucijų, įstaigų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams, priešingai nei yra nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 2 dalyje. Atsakovo atstovas teismo posėdžio metu patvirtino, jog deklaracijų duomenys yra saugomi Valstybinės mokesčių inspekcijos ir

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos duomenų saugyklose. Taigi tokiu neaiškiu ir įstatymo normas ne visiškai įgyvendinančiu Taisyklių reglamentavimu yra nustatomas kitas nei numatyta įstatyme subjektas, atsakingas už pateiktų deklaracijų saugojimą. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, kad Taisyklių 6 ir 9 punktais (ta apimtimi, kuria jais nenustatoma tvarka, kaip asmenų, turinčių pareigą pateikti deklaraciją pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, deklaracijos pasiekia įstatyme numatytą subjektą, kuris yra atsakingas už deklaracijų saugojimą) nustatyta savo turiniu kitokia tvarka nei numatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje bei 8 straipsnio 2 dalyje. Kaip minėta, Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą konstatuota, jog žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose (Konstitucinio Teismo 2005 m. sausio 19 d. nutarimas, 2005 m. rugsėjo 20 d. sprendimas, 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimas ir kt.). Taigi išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Taisyklių 6 ir 9 punktai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai bei 8 straipsnio 2 daliai.

Kaip jau minėta, konstatavus norminio administracinio akto prieštaravimą vienai aukštesnės galios teisės akto nuostatai, teismas nebeprivalo tirti norminio administracinio akto teisėtumo kitų aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatų atžvilgiu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimai bylose Nr. I¹-4/2005, Nr. I¹-2/2006, Nr. I⁴⁴⁴-6/2009, I⁵⁵²-23/2012). Taigi konstatavus ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimą Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai bei 8 straipsnio 2 daliai, išplėstinė teisėjų kolegija nepasisakys dėl Taisyklių 6 ir 9 punktų atitikties Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 daliai ir 9 straipsnio 1 punktui.

Dėl Taisyklių 57 punkto teisėtumo

Taisyklių 57 punkte (originali redakcija) numatyta:

„57. Nuo Taisyklių įsigaliojimo iki 2012 m. rugsėjo 30 d. visi asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, turi tai padaryti Taisyklių 6 punkte nustatyta tvarka.“

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas nurodo, jog Taisyklių 57 punktas galimai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad „valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos pateikia deklaraciją valstybės ar savivaldybės institucijos, kurioje dirba, vadovui ar šio įgaliotam atstovui“ ir 7 straipsniui, kuriame nustatyta pareiga tik papildyti deklaraciją pasikeitus ar paaiškėjus naujoms aplinkybėms; taip pat Taisyklių 57 punktas, pasak pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo, galimai prieštarauja 5 straipsnio 3 dalies nuostatai, kad tik šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einantis asmuo deklaraciją pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, bei 4 dalies nuostatai, kad deklaracija gali būti teikiama ne tik institucijos, kurioje asmuo dirba, vadovui ar jo įgaliotam atstovui, bet ir kitiems struktūriniais padaliniais, jeigu tai numato tos institucijos veiklos tvarką nustatantis teisės aktas, o taip pat 5 dalies nuostatai, kad tik teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka deklaracijų turinčios teisę reikalauti institucijos jas išsireikalauja pačios iš deklaruojančiojo asmens darbovietės arba iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos. Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas taip pat pažymi, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnyje nustatyta deklaracijų pateikimo tvarka, tačiau nei šiame, nei kituose įstatymuose nenustatyta Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos teisė priimti norminį administracinį aktą, kuris šią tvarką detalizuotų.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad, priešingai nei nurodo pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje yra numatyta Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos teisė nustatyti deklaracijos formą, pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisykles. Vis dėlto pabrėžtina, kad tokia įstatymo nuostata nereiškia, jog Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę nustatyti taisykles,

kurios savo turiniu konkuruotų su įstatymo normomis. Kaip minėta, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, todėl poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas), konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja teisės aktų hierarchiją, *inter alia* ir tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais, kad poįstatyminis teisės aktas yra įstatymų normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas). Įstatymai nustato bendro pobūdžio taisykles, o poįstatyminiuose teisės aktuose jos gali būti detalizuojamos, gali būti reglamentuojama jų įgyvendinimo tvarka (Konstitucinio Teismo 1995 m. spalio 26 d. nutarimas, 2004 m. kovo 5 d. nutarimas). Pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalį bei 7 straipsnį, asmuo, privalantis pateikti privačių interesų deklaraciją, turi tai padaryti per vieną mėnesį nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į tarnybą dienos, o to paties įstatymo 7 straipsnyje numatyta pareiga papildyti deklaraciją, paaiškėjus naujoms aplinkybėms. Kaip minėta, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 8 straipsnio 1 dalį turi teisę nustatyti deklaracijos pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisykles. Vis dėlto ši įstatymo norma nesuteikia teisės Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai pakeisti deklaracijų pateikimo tvarką ar pareigos deklaruoti privačius interesus turinį, numatytą įstatyme. Šiuo atveju Taisyklių 57 punktu buvo nustatytas kitoks nei įstatyme numatytas pareigos deklaruoti privačius interesus turinys, t. y. visiems asmenims, privalantiems deklaruoti privačius interesus, numatyta pareiga pakartotinai pateikti deklaraciją Taisyklių 6 punkte nustatyta tvarka. Todėl išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Taisyklių 57 punkto nuostata, įtvirtinanti teisės normą, konkuruojančią su įstatyme įtvirtintu teisiniu reglamentavimu, yra neteisėta ir prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai, 7 straipsniui bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas pateikia ir argumentus, susijusius su Taisyklių 6 punkto reglamentavimu, kadangi Taisyklių 57 punktas nukreipia į Taisyklių 6 punktą. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių 57 punktas buvo pripažintas prieštaraujančiu įstatymui dėl anksčiau paminėtų priežasčių, nėra būtinybės papildomai pasisakyti dėl Taisyklių 57 punkto atitikties įstatymams dėl kitų priežasčių, t. y. susijusių su nuoroda į Taisyklių 6 punktą.

Kaip jau minėta, konstatavus norminio administracinio akto prieštaravimą vienai aukštesnės galios teisės akto nuostatai, teismas nebeprivalo tirti norminio administracinio akto teisėtumo kitų aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatų atžvilgiu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimai bylose Nr. I¹-4/2005, Nr. I¹-2/2006, Nr. I⁴⁴⁴-6/2009, I⁵⁵²-23/2012). Taigi konstatavus ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimą Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai, 7 straipsniui bei konstituciniam teisinės valstybės principui, išplėstinė teisėjų kolegija nepasisakys dėl Taisyklių 57 punkto atitikties Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 3, 4 ir 5 dalims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 101 straipsnio 1 punktu, 114 straipsnio 1 dalimi, 115 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Nutraukti norminės administracinės bylos dalį dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir

pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ 2 ir 3.3 punktų teisėtumo.

Pripažinti, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių 6 ir 9 punktai prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai bei 8 straipsnio 2 daliai ta apimtimi, kuria jais nenustatoma tvarka, kaip asmenų, turinčių pareigą pateikti deklaraciją pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, deklaracijos pateikiamos įstatyme numatytiems subjektams, kurie yra atsakingi už deklaracijų saugojimą.

Pripažinti, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių 26 ir 43 punktai prieštaravo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 5 daliai, 9 straipsniui, 10 straipsnio 3 daliai, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 22 straipsnio 1 daliai bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pripažinti, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ patvirtintų Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių 57 punktas prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 5 straipsnio 2 daliai, 7 straipsniui bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Sprendimas neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas leidinyje „Valstybės žinios“.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Artūras Drigotas

Dainius Raižys

Veslava Ruskan

Dalia Višinskienė